

ЗМІСТ

Ni Dieu, ni maître... (Андрій Пена)	7
Передмова	19
Вступ.....	25

Перша частина: Атеологія

I. Одісея вільнодумців	33
1. Бог іще дихає. 2. У пошуках імені для вільнодумців. 3. Плоди антифілософії. 4. Теологія та її фетиші. 5. Назвати нечестивців	
II. Атеїзм і вихід із нігілізму	45
1. Винахід атеїзму. 2. Сплановане забуття. 3. Філософський землетрус. 4. Навчати атеїзму. 5. Тектоніка плит	
III. Назустріч атеології.....	55
1. Спектрографія нігілізму. 2. Юдео-християнська епістема. 3. Сліди імперії. 4. Тортури, що походять із раю. 5. Про християнське незнання. 6. Християнський атеїзм. 7. Постмодерний атеїзм. 8. Принципи атеології	

Друга частина: Монотеїзми

I. Тиранія і рабство потойбічності.....	73
1. Похмуре світло монотеїзмів. 2. Розум обурює. 3. Нескінченна низка заборон. 4. Одержимість чистотою. 5. Тримати тіло на відстані	
II. Розум на вогнищі	82
1. Продукування священних книг. 2. Книга проти книг. 3. Ненависть до науки. 4. Відмова від матерії. 5. Хлібобулочна онтологія. 6. Епікур не любить облатки. 7. Втрачені можливості	
III. Жадати протилежності реального	95
1. Винаходження загробного життя. 2. Райські птиці. 3. Жадати протилежності реального. 4. Покінчити з жінками. 5. Прославлення кастрації. 6. Геть крайню плоть! 7. Бог любить скалічених	

Третя частина: Християнство

I. Конструювання Ісуса	111
1. Історії фальсифікаторів. 2. Кристалізація істерії. 3. Каталіз дивовижного. 4. Конструювати за межами історії. 5. Мереживо суперечностей	
II. Зараження Павла.....	122
1. Безумства одного істерика. 2. Заражувати світ неврозамі. 3. Помста недоноска. 4. Осанна поневоленню. 5. З ненависті до розуму	

III. Християнська тоталітарна держава	129
1. Істерики, продовження... 2. Константинівський державний переворот.	
3. Переслідувані стають переслідувачами. 4. В ім'я закону. 5. Вандалізм, аутодафе та культура смерті	

Четверта частина: Теократія

I. Теорія вибіркового застосування	139
--	-----

1. Історична позаземність. 2. Двадцять сім століть розбудови. 3. Монотейстична іспанська харчовня. 4. Добирати ласі шматки. 5. Бич та інша щока. 6. Гітлер, учень св. Йоана. 7. Аллах не товаришує з логікою. 8. Сувій суперечностей. 9. Усе й протилежність усього. 10. Контекстуалізація, софістика

II. На службі потягу до смерті	154
--------------------------------------	-----

1. Вибіркові обурення. 2. Винаходження юдеями священної війни. 3. Бог, кесар і компанія. 4. Християнський антисемітизм. 5. Ватикан любить Адольфа Гітлера. 6. Гітлер любить Ватикан. 7. Спільні точки християнства і нацизму. 8. Війни, фашизми й інші пристрасті. 9. Ісус у Хіросімі. 10. Любов до ближнього, продовження... 11. Колоніалізм, геноцид, етноцид. 12. Витіснення і потяг до смерті

III. За постхристиянську світськість.....	172
---	-----

1. Мусульманська жага крові. 2. Локальне як універсальне. 3. Мусульманська жовта зірка і тату. 4. Проти закритого суспільства. 5. Мусульманський фашизм. 6. Слова аятоли. 7. Іслам: структурно архаїчний. 8. Фашистські тематики. 9. Фашизм лиса, фашизм лева. 10. Проти світської релігії. 11. Суть і форма етики. 12. За постхристиянську світськість

Бібліографія	189
--------------------	-----

Атеологія: 1. Бідний атеїзм. 2. Бог помер, невже? 3. Від антифілософії до її протилежності. 4. Тельбухи буржуа та кишки католиків. 5. Гольбахівський гурток. 6. Духовний лікар-гідропат. 7. Юдео-християнська епістема. 8. Християнський атеїзм! 9. Непроминальність схоластики

Монотейзми: 1. Ціна єдиних книг. 2. Книги про єдині книги. 3. Проти отрута від монотейстичних обманів. 4. Крайня плоть, вишуканість і бібліотеки

Християнство: 1. Плоть ектоплазми. 2. Божий недоносок. 3. Портрет епохи. 4. Про наверненого вояку. 5. Християнський вандалізм. 6. Патрологічне вариво

Теократія: 1. Тоталітаризми, фашизми й інші брутальності. 2. Специфічні терори. 3. Християнські злодіяння. 4. Свастика та розп'яття. 5. Сіонізм: фасад і лаштунки. 6. Філософ та аятола. 7. Постхристиянська світськість

Перелік згадуваних творів.....	206
--------------------------------	-----

Покажчик імен.....	211
--------------------	-----

3 Жадати протилежності реального.

Безперечно, ці неможливі тіла мешкають у так само неможливному місці – у раю, “закритому саду”, як пише словник Літре. П’ятикнижжя, Книга Буття, Коран – усі віддано змальовують цю істеричну географію. Але найповнішу картину пропонують мусульмани. Це вартує затрачених зусиль! Струмки, сади, ріки, джерела, квіти, чудові плоди і напої, гурії з великими очима (завжди незаймані), граційні юнаки, удосталь лож для спочинку, прекрасне вбрання, розкішна тканина, неймовірні прикраси, золото, перли, парфуми, безцінний посуд... Чого тільки немає в цьому проспекті онтологічної інформаційно-туристичної служби.

Визначення раю? Антисвіт, протилежність реального. Мусульмани скрупульозно дотримуються ритуалів, слідуєть суворій логіці дозволеного і недозволеного, підкорюються жорстким законам, що розділяють речі на чисті й нечисті. У раю всьому цьому настає кінець – більше жодних обов’язків, жодних ритуалів, жодних молитов. На небесному бенкеті п’ють вино (83:25 і 47:15) і споживають свинину (52:22); співають і носять золото (18:31), заборонене за життя; їдять і п’ють із тарелів і чаш із дорогоцінного металу, недозволеного на землі; вдягаються у шовк, відразливий у цьому світі, бо нитка ж є дефекацією хробака; пестяться із гуріями (44:54); мають напихваті вічних незайманок (55:70) або прекрасних юнаків (56:17) на ложах із коштовностей – під пустельним наметом це лишень килим і максимум три законні дружини... Одне слово, усе досі заборонене стає доступним, і так донесочу...

У пустельному таборі посуд зроблений із глини, у раю – з коштовних каменів і металів. У наметі, присівши на твердий шкіряний килимок, родина ділить скромний харч, який тяжко здобувається день у день, – верблюже молоко, баранина, м’ятний чай; у раю – дивовижна кількість наїдків і напоїв на зеленій сатиновій парчі. Під великим племінним шатром розносяться терпкі, сильні, сморідні запахи – поту, бруду, шкіри, тварин, диму, сала, шерсті; поруч із Магометом – тільки вишукані пахощі: камфора, мускус, імбир, мирра, ладан, кориця. Навколо вогнища, якщо трапляється випити спиртного, загрожує сп’яніння; у мусульманських емпіреях від алкоголю ніхто не п’яніє (37:47) і, що не менш важливо, не відчуває похмілля (56:19). Щобільше, нестримне zalивання не загрожує ввести у гріх!

І за логікою раю як антисвіту, якого жадають, аби прийняти дійсний,

часто небажаний світ: іслам первісно був релігією пустелі з жорстким, спекотним і непривітним кліматом. У раю ж панує вічна весна, без сонця чи місяця, тільки невичерпне світло, ніколи ні дня, ні ночі. Піщані бурі деруть шкіру, сироко і гарматан обпікають плоть? На ісламських небесах мускусні аромати розтікаються понад молочними, медовими, винними і прісними ріками, щедро розносячи пахощі навколо. Часто збиральництво в пустелі є непевною справою, знаходиш, не знаходиш, знаходиш обмаль – смішні можливості, окремі моменти, рідкісні фігі? У райському обійсті Магомета є такий великий виноград, що ворона, забажавши облетіти виноградне гроно, мусить летіти більше місяця! На безкраїх пісках пустелі рідко зустрінеш благословенний холодний затінок? У палаці мусульманських Ідей коню треба скакати тисячу років, щоб вийти з-під затінку одного бананового дерева. Каравани ледь тягнуться в дюнах, повільно долаючи нескінченні кілометри в пісках? У конюшнях пророка є крилаті коні з червоного рубіну, вони не відають матеріальних перешкод, а скачуть із галактичною швидкістю...

Зрештою, такі ж відмінності стосуються й тіла. Воно – неспокійний супутник, що безнастанно вимагає свого раціону води, своєї пайки харчів, свого задоволення лібідо. Стільки нагод віддалитися від пророка і від молитви, стільки нагод стати рабом природних потреб. У раю тіло сяє своєю нематеріальністю: більше немає їжі, хіба що суто для задоволення. Якщо ковтаємо щось, травлення не становить проблеми: навіть Ісус, який вкушає хліб, вино і рибу, ніколи не випорожнюється... здуття чи гази не турбують, позаяк запахи, що бентежать на землі, на небі перетворюються на мускусом надушені випари вологого, спітнілого тіла!

Більше немає потреби народжувати для продовження роду; немає потреби у сні, адже віднині не знають втоми; не треба витирати ніс чи спльовувати. На віки вічні забуто про хвороби; смуток, страх і приниження, що так часто переслідують нас на землі, викреслені зі словника; більше немає бажання – бажання, стверджує платонівська традиція, є болем і нестачею, достатньо тільки відчутти бажання, як воно миттю трансформується в задоволення: досить ласого погляду на плід, аби відчутти його смак, пружність і запах у роті...

Хто б відмовився від такого? Зрозуміло, що мільйони мусульман, принаджені обіцянкою цих канікул вічної мрії, вирушають на поля битви, починаючи від першого набігу пророка під Нахлою до ірано-іракської війни, або палестинські терористи-смертники підривають бомби на терасах ізраїльських кафе, або повітряні пірати спрямовують літаки в башти-близнюки Нью-Йорка, або ісламські радикали виносять у повітря електрички, пере-

повнені людьми, що вирушили на роботу до Мадрида. Чи варто досі приносити себе в жертву цим байкам, що приголомшують найбільш посередні уми?..

4 Покінчити з жінками.

Чи треба розглядати спільну для юдаїзму, християнства й ісламу ненависть до жінок як логічний наслідок ненависті до розуму? Згідно зі священними книгами, первородний гріх, провина, воля до знання походять від рішення жінки, Єви. Адам, невинний дурник, цілковито задоволений покорюю і послухом. Коли змії промовляє – нормально, всі змії розмовляють... – він звертається до жінки й починає з нею діалог. (У Корані спокусника звать Ібліс, або Шайтан. Століттями мільйони мусульман виконують примітивний ритуал побиття його камінням під час щорічного паломництва до Мекки.) Змії – спокусник, жінка – спокушена, отже, на віки вічні жінка є спокусницею. Нескладний висновок...

Ненависть до жінок виглядає як варіація на тему ненависті до розуму. До цього можна додати ненависть до всього, з чим жінки асоціюються у чоловіків: бажання, насолода, життя. Допитливість також – словник Літре нагадує, що “дочкою Єви” називають кожну допитливу жінку. Вона викликає бажання, вона дає й життя: через неї триває первородний гріх, що передається, як стверджує Августин, від народження у лоні матері спермою батька. Сексуалізація гріха!

Незмірно більше монотеїзми поцінують янголів, а не жінок. Краще універсум серафимів, херувимів, тронів і архангелів, аніж жіночий чи статево змішаний світ. Понад усе – ніякого сексу. Плоть, кров, лібідо, природно асоційовані з жінками, дають юдаїзмові, християнству й ісламу безліч підстав для проголошення недозволеного, нечистого. Так вони розпочинають війну проти жаданого тіла, проти менструальної крові, що на короткий час звільняє жінок від материнства, проти гедоністичної енергії. Біблія і Коран досхоchu піддають анафемам усі ці теми.

Релігії Книги відчувають відразу до жінок. Вони люблять лише матерів і дружин. Аби врятуватися від своєї присутньої негативності, для них є тільки два виходи (насправді один у два заходи): стати дружиною чоловікові, відтак народити йому дітей. Коли вони піклуються про чоловіка, готують йому їжу, займаються хатніми справами, годують дітей, доглядають за ними, виховують їх, у них більше не лишається місця для жіночого. Дружина і

мати вбивають жінку – на що, власне, сподіваються рабини, священники й імами заради чоловічого спокою.

Юдео-християнство обстоє ідею, згідно з якою Єва була створена вторинною, доповняльною, з Адамового ребра (Бут. 2:22). Другосортна вирізка з філейної частини чоловічого тіла. (У Корані вона присутня, звичайно, як дружина Адама (сура 2:35), але прикметно, що в неї немає імені... Безіменне не можна найменувати!) Спершу з'являється чоловік, і лише потім як відбитий фрагмент, залишок, уривок – створіння жіночого роду. Усе навалюється на Єву, починаючи з порядку з'явлення. Її підлеглість чоловікові закладає модель жіночого життєвого становища. Однак насамперед вона є відповідальною за первородний гріх. Із тих пір вона тяжко сплачує ціну.

Її тіло прокляте, й вона також, у своїй сукупності. Незапліднена яйце-клітина підкреслює жіночий бік у жінці й заперечує материнський. Це відверта, безкорисна жіночість, звільнена від материнства. Тож менструальна кров, мовляв, є нечистою й символізує період небезпеки безплідності. Адже безплідна, неплодовита жінка – це найгірший оксюморон для монотеїзму! І до того ж у цей період жінка не ризикує завагітніти, тобто сексуальність може звільнитися від страху й практикуватися заради себе самої. Можливість сексуальності, відділеної від запліднення, тобто можливість чистої сексуальності, сексу самого по собі, – ось абсолютне зло.

В ім'я цього принципу три монотеїзми засуджують на смерть гомосексуалістів (Лев. 20:13). Чому? Тому що їхня сексуальність перешкоджає (аж до цього часу) вершити долю батька, матері, чоловіка і дружини, чітко стверджує першість і абсолютну цінність вільного індивіда. Неодружений, постулює Талмуд, це лише напівлюдина (!). Коран наказує незаміжнім одружитися (сура 24:32). Павло з Тарса вбачає в однаковій небезпеку похоті, перелюбства, вільної сексуальності. Звідси, якщо цнота недосяжна, його заклик до шлюбу – найкращого упокорення лібідо.

Також ми натрапляємо на схожу критику абортів у трьох монотеїзмах. Сім'я функціонує як неподоланий горизонт, базовий осередок суспільства. Вона передбачає дітей, дітей, яких юдаїзм уважає умовою виживання свого Народу, кількість яких церква воліє бачити примноженим, яких мусульмани розглядають як ознаку пророчого благословення. Усе, що перешкоджає цій демографічній метафізиці, викликає монотеїстичний гнів. Бог не любить сімейного планування.

Утім, одразу після пологів юдейські матері вважаються нечистими. Кров, завжди кров... Якщо вона народила хлопчика, їй заборонено захо-

дити до святилища сорок днів, якщо дівчинку – шістдесят! Так говорить Левіт... Знаємо, що донині правовірні юдеї в ранковій молитві висловлюють три обов'язкові подяки Господу Богові: “Хай славиться Бог, що не створив мене неюдеєм... Хай славиться Бог, що не створив мене рабом... Хай славиться Бог, що не створив мене жінкою...” (Талмуд, Менахот 43b). Також пам'ятаємо, що Коран явно не засуджує передісламську племінну традицію, що мовить про *сором* чоловіка, який став батьком дівчинки, і легітимізує роздуми, чи *залишити* дитину, чи *закопати її в пилюці* (16:58). (Часткове видання Корану в “Плеяді” подає нотатку, либонь, щоб пом'якшити варварство, що то через страх бідності – і попри те!)

Зі свого боку, веселі християни виставляють на обговорення Маконського собору 585 року книгу Валенса Ацидаліуса під назвою “Парадоксальна дисертація, в якій прагнуть довести, що жінки не є людськими створіннями”... Невідомо, в чому полягає парадокс (!) і чи була переписана дисертація. Ми також не знаємо, чи було успішним те обговорення і чи вдалося Ацидаліусу переконати своїх читачів. Але християнські ієрархи не заперечували проти так сформульованого питання: варто лишень згадати численні жінконенависницькі зауваження Павла з Тарса. В будь-якому разі церковні упередження щодо жінок залишаються похмурою актуальністю.

5 Прославлення кастрації.

Нам відомі пригоди Оригена, який буквально зрозумів слова Матея. Євангеліст розмірковує про євнухів (Мт. 19:12), виводить типологію – скопці без ячок від народження, скопці, що були кастровані іншими, і скопці, що самі оскопили себе заради Царства Небесного, – й висновує: “Хто може вмістити – нехай вмістить”. Спритний Ориген діє рішуче й лезом відтинає собі дітородні органи, перш ніж, можливо, усвідомити, що бажання – це не так справа ячок, як мізків. Але пізно...

Монотеїстична література повниться посиланнями на притлумлювання лібідо та знищення бажання: осанна стримуванню, похвала повної або відносної цнотливості. Та оскільки люди – не боги і не янголи, а радше тварини, зі станом яких треба миритися, монотеїзми схвалюють шлюб із вірністю дружині (або дружинам у випадку юдеїв і мусульман) і наполягають, щоб уся сексуальність зводилася до запліднення. Сім'я, шлюб, моногамія, вірність – скільки варіацій на тему кастрації... Або як стати віртуальним Оригеном.

Левіт і Числа, власне, встановлюють правила щодо юдейської статевої інтерсуб'єктивності: жодних сексуальних стосунків поза шлюбом; легітимація полігамії; розлучення за вимогою чоловіка і без значних формальностей (достатньо скласти листа, *quet*, покинутій дружині); незаконність шлюбу з неюдеєм; передача юдейства по лінії матері (у неї було дев'ять місяців, щоб довести, що вона справді є матір'ю, а от батько – не завжди певна річ...); заборона жінкам вивчати Тору (обов'язково для чоловіків); спадкоємцям Єви не дозволено декламувати молитви, носити шаль, одягати філактерію, сурмити в шофар, будувати ритуальну хижку (*sukha*), належати до молитовної групи, що повинна становити щонайменше десять осіб (*minyán*). Жінки не правочинні виконувати адміністративні та юридичні функції; можуть володіти власністю, але не вести чи адмініструвати фінансові справи (це чоловіча роль). Ось і підтвердження того, що Господь Бог за власною пологою створив чоловіка, а не жінку.

Читання Корану вказує на очевидну спорідненість між цими двома релігіями. Іслам чітко стверджує вищість чоловічої статі над жіночою, позаяк Бог віддає перевагу чоловікам перед жінками (4:34). Звідси – серія жорстких вимог: за межами дому заборонено виставляти волосся – хіджаб (24:30) – або руки і ноги; жодної сексуальності поза легітимними стосунками з членом спільноти, який сам може володіти кількома дружинами (4:3); звичайно, жінкам заборонена поліандрія; звичайно, славиться цнотливість (17:32 і 33:35); заборонено одружуватися з немусульманином (3:28); заборонено носити чоловічий одяг; у мечеті статі не можуть змішуватися; не може бути й мови потискати чоловікам руку, хіба що в рукавичках; шлюб обов'язковий, жодної терпимості до безшлюбності (24:32), навіть в ім'я релігії; пристрасть і кохання в шлюбі не вітаються на благо інтересам родини (4:25), племені та спільноти; заклик підкоритися всім сексуальним бажанням чоловіка – який *обробляє* свою дружину, коли заманеться, немов власну землю, – метафора з Корану (2:223); дозволено бити свою дружину, навіть у разі підозри, провину можна не доводити (4:34); так само легко розлучитися з жінкою, в неї такий же життєво нижчий статус, така ж узаконена неправочинність (2:228) – свідчення жінки в суді дорівнює половині свідчення чоловіка; безплідна жінка й жінка, позбавлена невинності до заміжжя, вартують одного й того самого: нічого.

Звідси – похвала кастрації: жінка – це занадто. Занадто бажання, занадто задоволення, занадто надміру, занадто пристрасті, занадто вибуховості,

занадто сексу, занадто шаленства. Вона загрожує чоловічості чоловіка. Речі, до яких мусить прагнути жінка, включають Господа, медитацію, молитву, виконання ритуалів, слідкування за розділенням дозволеного і недозволеного, згадку про божественне у найменших деталях повсякденного життя. Прагнути неба, не землі. А ще менше треба прагнути найгіршого, що може запропонувати земля, – тіла... Жінка, спокушена колись давно, перетворившись на вічну спокусницю, загрожує увялленню, яке чоловік плекає про себе, триумфальному фалосу, який носять немов амулет буття. Жах перед кастрацією рухає всім життям під поглядом Бога.

6 Геть крайню плоть!

Юдеї не самотні в емоційній підтримці обрізання. У цій царині, як у багатьох інших, їх наслідують мусульмани. Не дивно, що це питання викликає бурхливу дискусію серед раннях християн. Щодо рішення, чи обрізати новонавернених язичників, Павло з Тарса (сам обрізаний) проголошує, що християни можуть зберегти крайню плоть, але мають зробити *обрізання серця*^[24] (Діяння святих апостолів 15:1-9). Чому б не губів, очей та інших корисних частин тіла? Це “обрізання серця духом, а не за буквою” (Рим. 2:29) дозволяє нинішнім християнам (крім коптських християн у Єгипті) мати капюшон на голівці й не світити нею на відкритому повітрі.

Дивує, що ексцизія – жіноче обрізання, що багатьма мовами позначається одним терміном для двох різних видів калічення маленьких дівчаток, – обурює західну людину, але жодного несхвалення не викликає те, що це застосовують щодо маленьких хлопчиків. Одностайність у цьому питанні видається безумовною. Але попросіть-но вашого співрозмовника замислитися над обґрунтованістю цієї хірургічної процедури, що полягає у видаленні здорової частини тіла дитини, яка не давала на це згоди, без медичних підстав, – юридичне визначення... калічення.

Коли Маргарет Сомервілл, канадська філософка, порушила це питання, без зайвого полемічного запалу, послуговуючись раціональними аргументами, порівняннями, аналізом, коли запропонувала серйозні анатомічні, наукові, невропатологічні та психологічні дані на підтвердження калічення, на неї був спрямований нещадний загороджувальний вогонь з боку одноплемінників. Після всезагального вибуху народного гніву вона, звичайно,

[24] Circoncision du cœur (букв.: “обрізання серця”) – у французькій мові цей вислів став ідіомою, що означає: “стримування дурних пристрастей, бажань”.

не відмовилася від своїх досліджень, але утрималася від остаточних висновків, а потім погодилася схвалити обрізання через... релігійні підстави. (До відома читачів: 60% американців, 20% канадців, 15% австралійців обрізані із нерелігійною, либонь, гігієнічно метою.)

Китайське бинтування ніг, африканське витягування шиї обручами, обпилювання зубів, пробивання носа, вух або губів серед амазонських племен, полінезійське шрамування і татуювання, перуанське сплюснення черепа походять із того ж магічного мислення, що й клітородектомія або юдейське та мусульманське обрізання. Таврування тіла з релігійних мотивів, ритуальне страждання, щоб отримати членство в спільноті, племінні практики привертання до себе прихильності богів – є тисячі підстав, а про психоаналітичні гіпотези годі й згадувати.

Ми сміємося з дивних учинків інших людей. У Росії скопці – християнська секта, що діяла між XVIII століттям і 1920-ми роками, – виступали за добровільне оскоплення. У деяких районах Полінезії молодим хлопцям роблять не обрізання, а надрізання: пласку паличку вставляють під крайню плоть, відтак роблять надріз на верхній частині шкіри. В Австралії ритуалом переходу для юних аборигенів є надріз уздовж нижньої частини пеніса від кінчика до мошонки. Але ми не маємо права сміятися. Ментальна логіка, припущення про природу буття та магічна думка стоять не так уже далеко одна від одної. Ми схильні вважати варварським те, що не є нашим звичаєм (згадаймо роздуми Монтеня з цього приводу). Але як ми можемо прийняти і виправдати наші хірургічні калічення, засуджуючи калічення в інших?

Адже це – фактичне калічення. Насамперед згідно із законом, що захищає будь-які хірургічні втручання, не обґрунтовані медично наявністю дійсної патології. А крайня плоть сама по собі не є патологією. Відтак, згідно з фізіологією: поверхня обрізаної плоті становить половину або дві третини покривної шкіри пеніса. У дорослого чоловіка ця зона, що становить тридцять два сантиметри квадратних – зовнішня і внутрішня шкіра, – концентрує більше тисячі нервових закінчень або двісті п'ятдесят нервових центрів. Себто це відтинання однієї з найбільш нервово насичених структур тіла.

Щобільше, на місці зниклої крайньої плоті – яку примітивні племе-

на хоронять, поїдають, засушують, розтирають у порошок, оберігають – з’являється округлий шрам, який згодом роговіє: постійне натирання об тканину на кшталт шліфування впливає на шкіру, що твердішає й утрачає чуттєвість. Осушення цієї поверхні та зникнення змазки зменшує сексуальний комфорт обох партнерів.

7 Бог любить скалічених.

Коран не закликає і не вимагає обрізання, але й не засуджує. Хай там як, а традиція стверджує, що Магомет народився обрізаним! Також Коран не приписує жіночої ексцизиї чи інфібуляції. Натомість такі калічення практикують у країнах Африканського рогу, включаючи три типи жіночого обрізання. (Виконують так звані м’яку сунну – *сунна* означає “традиція або шлях пророка”, – коли видаляють голівку клітора; помірну сунну – клітородектомію, коли видаляють клітор і всі або частини малих губ; інфібуляцію – повне видалення клітора, малих і великих губ, після чого зашивають тканину, залишаючи потрібні отвори для сечовипускання і менструації.)

Юдеї теж схвалюють це калічення як ознаку повної належності до спільноти. Єдина чи майже єдина ознака підтверджується грізною непохитністю в цьому пункті (якщо можна так сказати): Господь Бог вимагає його від Авраама, який підкоряється у дев’яносто дев’ятирічному віці; той наказує обрізатись усім чоловікам свого дому, навіть рабам; зобов’язує робити це на восьмий день після народження; перетворює цей обряд на знак особливого Завіту^[25], який Господь уклав зі своїм обраним народом. Обрізання є настільки важливим, що коли воно припадає на шабат, усі ритуальні заборони, пов’язані з цим днем, зникають. Навіть у випадку дитини, яка померла до моменту видалення крайньої плоті, моель (служитель, якому довіряють процедуру обрізання) робить свою справу.

Монтень оповідає ритуал обрізання у “Подорожньому щоденнику”: обрізальник користується ножем, який до того мав лежати під подушкою матері, щоб набути якнайкращих якостей. Дістає дитячий пеніс, затискає шкірку, відштовхує голівку й ріже по живому, без анестезії, відтягуючи крайню плоть. Ковтнувши вина, затримавши його в роті, він смочче ранку –

[25] Фр. термін “alliance”, тобто “союз”, “угода”, перекладаємо як “Завіт” (слід відрізнити від “Заповіту”). Див.: Термінологічно-правописний poradnik для богословів та редакторів богословських текстів. – Л.: Український Католицький Університет, 2005. – С.28.

ритуальне відсмоктування називається *мезиза*, – відтак відсмоктує кров, щоб, як говорить Талмуд, вона не залишалася на дні ранки. Тричі спльовує. І дитя вступає в спільноту: йому дають ім'я. Від часів Монтеня ритуал, як і *мезиза*, залишається незмінним.

Багато було написано та сказано про цей примітивний ритуал і його збереження протягом століть. Фрейд – біографи якого звертають увагу на його поганий спогад обрізання – говорив (а після нього чимало психоаналітиків) про витіснення жіночого в чоловікові (обрізання) як відлуння витіснення чоловічого в жінці (ексцизія). Він припускав, що ритуал міг відтворювати батьківське застереження нащадкові чоловічої статі проти едипівських бажань через загрозу ще більшої кастрації або ж повторювати розривання пуповини як символ нового народження. Звичайно, крім самої мети ритуалу встановити общинну належність та ідентичність, ці чинники, можливо, відіграють свою роль.

Та особливо цікавою є думка двох юдейських філософів – Філона Александрійського у “Тлумаченнях Старого Заповіту” та Мойсея Маймоніда у “Путівнику розгублених”. Поважні мужі стверджують, що ця операція, власне, має на меті послаблення сексуального органа. Обрізання націлює індивіда на головне – захищає від еротичних нахилів, не дає розтрачувати енергію, яку краще звернути на прославляння Всевишнього; притлумлює хіть і полегшує опанувати жагу. До чого можна додати: викривлює сексуальні можливості, перешкоджає чистій насолоді заради самої себе; записує у плоть і плоттю ненависть до бажання, лібідо і життя; готує перемогу смертоносних пристрастей замість життєвих потягів; підносить один із різновидів інстинкту, потягу до смерті, поверненого проти інших, – як завжди, на їхнє ж благо...

Водночас із прийняттям християнства і рішеннями Павла обрізання стає справою ментальною. Більше не потрібна позначка на тілі; калічення не відповідає нічому реальному. Тож важить тільки “обрізання серця”. Щоб досягнути цього, треба здерти з тіла всі гріхи, породжені плотськими пожаданнями. Звідси, безперечно, хрещення, але також і насамперед щоденний аскетизм життя, присвяченого наслідуванню Христа, його страждань і страстей. Звісно, з людиною з Тарса вірянин береже пеніс у цілості, але втрачає тотальність свого тіла. Мусиш цілковито відпасти від тіла в його тотальності, немов обрізальник скасовує крайню плоть. З появою християнства потяг до смерті починає отруювати цілу планету...